

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АНАЛІТИЧНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Аналітична довідка № 13/2024

Щодо застосування відеофіксації, фотографування нотаріальних документів та документів на підставі яких вчинено нотаріальні дії, при проведенні перевірок на приватні пристрої членів комісії

Комісія з питань аналітично-методичного забезпечення Нотаріальної палати України розглянула питання нотаріуса застосування відеофіксації, фотографування нотаріальних документів та документів на підставі яких вчинено нотаріальні дії, при проведенні перевірок на приватні пристрої членів комісії та повідомляє наступне.

Згідно із частинами 3, 12 статті 8 Закону України «Про нотаріат» (далі - Закон) обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій у якості свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

На вимогу Міністерства юстиції України та його територіальних органів з метою регулювання організації нотаріальної діяльності нотаріуси видають підписані ними копії документів та витяги з них, а також пояснення нотаріусів у строк, встановлений цими органами. Вказана норма є спеціальною нормою у контексті регулювання організації нотаріальної діяльності (пунктом 29 Порядку).

Порядок здійснення Міністерством юстиції України, територіальним органом Міністерства юстиції перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства регламентовано Порядком проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних

нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства, затвердженим наказом Міністерства юстиції 17.02.2014 № 357/5 (далі - Порядок).

Пунктом 20 Порядку передбачено, що перевірка проводиться з додержанням вимог законодавства щодо збереження державної та нотаріальної таємниці, іншої інформації з обмеженим доступом, недопущення розголошення інформації, що стала відома під час її проведення.

У визначений строк проведення перевірки нотаріус зобов'язаний надати комісії всі необхідні документи та відомості, а також за потреби усні та письмові пояснення з питань, що стосуються предмета проведення перевірки (пункт 26 Порядку).

До довідки за результатами перевірки нотаріуса долучаються **копії (фотокопії)** документів, що підтверджують факт допущених порушень, недоліків чи помилок, пояснення та заперечення нотаріуса щодо встановлених порушень (за наявності) (пункт 35 Порядку).

Наразі, відсутні норми законодавчих та інших підзаконних нормативно-правових актів, які б надавали право особам (членам комісії), яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, на здійснення відеофіксації чи фотографування документів (в т.ч. змісту документів, їх частин) під час перевірок з використання особистих пристроїв (фотоапаратів та телефонів з фото-відео-камерами) для виготовлення фотокопій документів, що підтверджують факт допущених порушень, недоліків чи помилок.

Зберігання таким чином отриманих відеозаписів, цифрових зображень/фотографій документів на приватних пристроях членів комісій (фотоапаратах, смартфонах, телефонах, планшетах, накопичувачах), розміщення їх у хмарних сховищах в мережі інтернет, є легко доступним для компрометації через можливість доступу до пристроїв членів родини, працівників, інших осіб, втрати пристроїв, взлому пристроїв, електронної пошти злочинцями та неконтрольованого витоку або втрати інформації, що може завдати значної шкоди інтересах фізичних та юридичних осіб, за участю яких вчинено нотаріальні дії. Досить часто така шкода може перевершувати за своєю значимістю завдання, які має на меті перевірка, та не зможе бути ніким компенсована.

Важливо зазначити, що у разі відеофіксації, фотографування документів, нотаріус, перевірка якого проводиться, а також голова комісії

позбавлені можливості фіксувати та контролювати, які і ким копіюються документи, чи стосуються вони предмету перевірки, чи усі будуть долучені до матеріалів перевірки, чи будуть знищені цифрові зображення/фотографії та фотокопії у приватних пристроях членів комісії тощо.

Відповідно відеофіксація, фотографування документів нотаріусів при проведенні перевірки на приватні пристрої членів комісії містять ризики та сприятливі передумови для порушення нотаріальної таємниці, а також копіювання та фотографування документів з метою вивчення їх після проведення перевірки або демонстрування їх іншим особам, аніж членам комісії створює негативну практику, що ґрунтується на неналежному способі долучення копій документів до матеріалів перевірки, створює підґрунтя для порушення нотаріальної таємниці та корупційних ризиків, сприяє розвитку конфліктів інтересів між нотаріусами (у разі якщо членами комісії є нотаріуси).

Щодо використання такого способу відеофіксації, фотографування документів під час проведення перевірки членами комісії на приватні пристрої нотаріус вправі внести свої зауваження, заперечення, долучити їх до матеріалів перевірки, задокументувати які документи відзнято або сфотографовано на приватні пристрої, звернутися з вимогою про видалення такої інформації з приватних пристроїв, або ж скористатися правом заявлення відводу (відсторонення) тому чи іншому члену комісії.

Комісія вбачає за доцільне внесення пропозицій для приведення у відповідність до Закону України «Про нотаріат», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність нотаріату, в тому числі Порядку, який регулює порядок перевірки нотаріусів, державних нотаріальних контор та державних нотаріальних архівів в частині регламентації вказаного питання. Зокрема, нормативного закріплення норм щодо виготовлення фотокопій документів за допомогою стаціонарних пристроїв копіювання, заборони використання членами комісій особистих фотоапаратів та телефонів з фото-відео- камерами для цих цілей, зазначення підстав копіювання документів, кількості документів, переліку та реквізитів, а також їх зберігання та знищення.

Комісія з питань
аналітично-методичного
забезпечення
Нотаріальної палати України

31 серпня 2024